

Penta
Rietvelden

PESTPROTOCOL

Inhoudsopgave

Wat is pesten?.....	3-5
Wat doet de school tegen pesten?.....	6-10
- Preventief.....	6
- Repressief.....	7-10
Bijlage 1 aanspreekpunt mentor + vragenlijst.....	11-12
Bijlage 2 verwijzingen naar onze website.....	13

Inleiding

1. Inleiding en doelstelling

Het antipestprotocol van Penta Rietvelden is een essentieel onderdeel van ons Sociaal Veiligheidsplan en draagt actief bij aan een sociaal veilige leer- en leefomgeving. Onze missie is het begeleiden van jonge mensen in het proces van volwassen worden. Vanuit die visie geloven wij dat elk kind recht heeft op een fijne, veilige schooltijd waarin iedereen wordt gezien en iedereen de ruimte krijgt om zichzelf te mogen zijn. Dit sluit direct aan bij onze drie kernwaarden: *kennis en kunde op niveau, jezelf leren kennen en iets betekenen voor een ander*.

Een open en prettige sfeer is van cruciaal belang voor leerlingen om zich optimaal te kunnen ontwikkelen en met zelfvertrouwen te groeien. Pestgedrag, in welke vorm dan ook, wordt op onze school dan ook niet geaccepteerd. Dit protocol biedt helderheid over onze vastgestelde aanpak bij (vermoedens van) pestgedrag. Het beschrijft de verantwoordelijkheden van alle betrokkenen en licht toe welke preventieve en curatieve maatregelen de school neemt.

Het antipestprotocol heeft als doel om medewerkers, ouders en leerlingen te informeren over de manier waarop Rietvelden zich inzet om een veilige omgeving te creëren. Het protocol geeft duidelijkheid over onze preventieve inzet om pesten te voorkomen – bijvoorbeeld door de structurele inzet van het GRIPP-programma (Groepsvorming, Identiteit en Pestpreventie) in de onderbouw – en over de stappen die gevolgd zullen worden wanneer grensoverschrijdend gedrag of pesten toch plaatsvindt.

Per stap wordt in dit document aangegeven wat er van alle betrokkenen (medewerkers, leerlingen en ouders) wordt verwacht en wat zij van ons kunnen verwachten. Omdat het waarborgen van de veiligheid in onze school een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, vormt dit protocol een heldere basis voor een daadkrachtige en effectieve samenwerking.

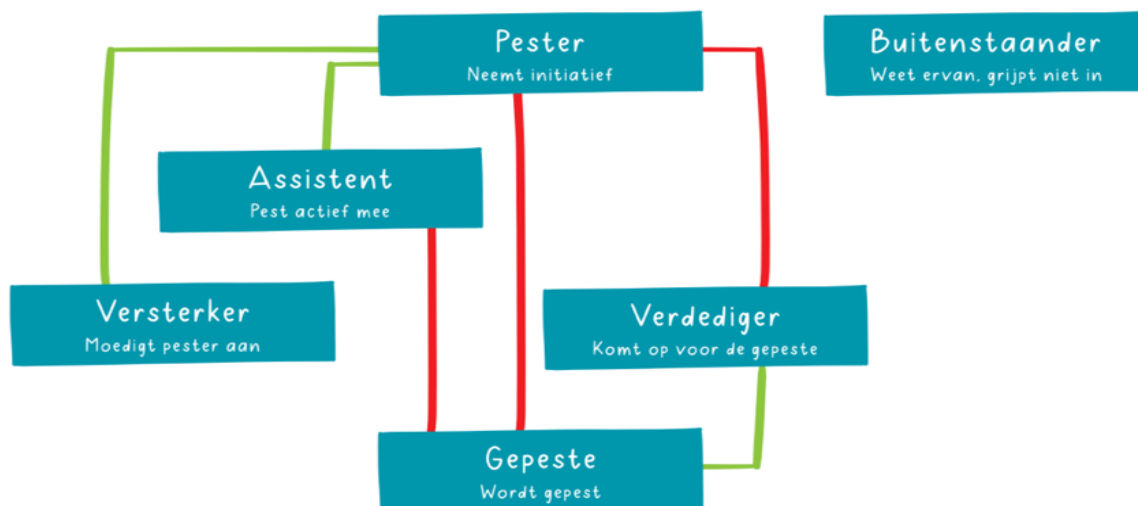
1.1 Wat wordt verstaan onder pesten?

Definitie: pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed (meer) kan verdedigen. Hierbij is sprake van een machtsverschil. Het gedrag is steeds op dezelfde persoon of personen gericht.

1.2 Vormen van pesten en de rollen bij pesten

Vormen van pesten	Beschrijving
Verbaal	(uit)schelden, beledigen
Relationeel	Buitensluiten, roddelen
Fysiek	Slaan, duwen, schoppen
Materiaal	Spullen afpakken, verstoppert
Digitaal	Online schelden, beledigen

Rollen bij pesten:

Pester	Degene die één of meerdere vormen van pesten vertoont
Assistent	Doet mee met de pester
Versterker	Moedigt pester en assistent aan
Gepeste	Degene die wordt gepest
Verdediger	Neemt het op voor de gepeste
Buitenstaander	Doet niets, houdt zich afzijdig

1.3 Mogelijke signalen bij pesten

Op school

- mag niet meedoen (buitensluiten) of wordt als laatste gekozen
- schoolprestaties gaan achteruit
- ziet er ongelukkig, gestrest, depressief uit
- klaagt over buikpijn, hoofdpijn
- heeft misschien niet één goede vriend
- bezittingen worden afgenomen of verstoep
- wordt uitgelachen, onvriendelijk benaderd

Thuis

- komt thuis met kapotte fiets, kleren of boeken
- heeft blauwe plekken, schrammen
- neemt geen klasgenootjes mee
- is bang om naar school te gaan
- kiest een onlogische route van en naar school
- slaapt onrustig en heeft nare dromen
- vraagt en/of steelt geld van familie
- overspannen en gestrest op zondagavond of aan het eind van een vakantie

Wat u als ouder kunt doen bij bovenstaande signalen

In gesprek gaan met uw kind is belangrijk. Bespreek wat u is opgevallen en dat het belangrijk is om daarover te praten. U kunt de vragen uit bijlage 1 (bladzijde 12) als leidraad gebruiken voor het gesprek. Deze hoeft u niet letterlijk - of allemaal - te stellen maar kan als handvat worden gezien.

Bespreek vervolgens de vervolgstappen die nodig zijn, zoals contact opnemen met de mentor.

2.1 De Gripp-methode

GRIPP is een mentormethode die zich richt op het versterken van de sociale veiligheid en het tegengaan van pesten in de eerste en tweede klassen van het voortgezet onderwijs: **G**roepsdynamiek, **I**dentiteitsvorming en **P**est**P**reventie. De methode is ontwikkeld en onderzocht door de Rijksuniversiteit Groningen

In onze school is een Gripp-werkgroep opgericht. Deze werkgroep staat in contact met de mentoren, coördineert daarbij de Gripp-activiteiten en dient als aanspreekpunt voor mentoren bij (mogelijke) pestgevallen.

2.2 principes en uitgangspunten

Samen verantwoordelijk: elke leerling is medeverantwoordelijk voor de sfeer en het verloop van de processen in de klas. Elke medewerker is medeverantwoordelijk voor het voorleven, uitdragen, en handhaven van een heldere en positieve norm in de klas en de school.

Kijken naar oplossingen: In plaats van de nadruk te leggen op het probleem, richten we ons op de oplossing. Vanuit deze toekomstgerichte aanpak onderzoeken we wat nodig is om ervoor te zorgen dat het pesten stopt.

Eigenaarschap bij alle betrokkenen: hoe kunnen alle betrokkenen, inclusief de klas, actief bijdragen aan het verbeteren van de situatie?

Open communicatie en empathie: leerlingen krijgen inzicht in het effect van hun gedrag op anderen. Door te weten wat bepaald gedrag teweegbrengt bij een ander heeft elke leerling de keuze hier iets anders te doen.

Vertrouwen: medewerkers en leerlingen krijgen het vertrouwen dat ze een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan het welzijn van anderen en worden in de gelegenheid gesteld om dit ook daadwerkelijk te doen.

Ruimte om fouten te maken en die te herstellen: school is een plek waar leerlingen zich begeven in verschillende sociale situaties. Ze worden aangesproken op hun gedrag, voeren gesprekken hierover met medeleerlingen en worden aangemoedigd verantwoordelijkheid te nemen. Zo kan iedereen groeien in deze vaardigheden.

2.3 Preventieve interventies in de school

Mentoraanpak en -methode

Door het gebruik van het mentormateriaal van GRIPP besteden mentoren gedurende het schooljaar structureel aandacht aan thema's die ondersteunend zijn aan de sfeer, interactie en de veiligheid in de groep. Er zijn 5 thema's beschikbaar met daarin 15-20 lesactiviteiten die aandacht geven aan een positief groepsklimaat. De mentor streeft ernaar om minimaal 1 keer in de twee weken met GRIPP te werken.

3.1 schema bij pestincidenten

3.2 de stappen uitgelegd

Stap 1: Interventie door de mentor

De mentor is het eerste aanspreekpunt bij peestsituaties. Als de mentor signalen krijgt over peestsituaties in de klas onderneemt de mentor actie.

- De mentor gaat in gesprek met de (mogelijk) gepeste leerling om de situatie goed te begrijpen en in beeld te krijgen. Waar nodig kan de mentor ook met andere leerlingen in de klas in gesprek waaronder de pester, de assistenten en versterkers.
- De mentor kan gericht observeren en bij collega's informeren om een volledig beeld te krijgen van de situatie.
- De mentor kan interventies in de klas doen met behulp van het GRIPP-materiaal: activiteiten inzetten die passen bij de situatie in de klas.
- De mentor blijft in gesprek met de gepeste leerling en heeft (samen met de leerling) contact met ouders. Waar nodig heeft de mentor contact met ouders van andere leerlingen.
- De mentor registreert de gesprekken in het leerlingvolgsysteem en informeert de Gripp-werkgroep

Stap 2: Interventie door de GRIPP-werkgroep

Als de eerste interventies onvoldoende effect hebben, overlegt de mentor met de GRIPP-werkgroep (waaronder de antipestcoördinator). Samen bekijken ze welke interventies wenselijk zijn. In de onderbouw zal veelal voor de steungroep aanpak worden gekozen terwijl we in de bovenbouw veelal de directe aanpak gebruiken.

De steungroepaanpak:

deze aanpak heeft als doel om met behulp van een aantal leerlingen uit de klas de situatie te veranderen. Ze worden gevraagd de gepeste leerling tijdelijk, maximaal 3 weken, te ondersteunen. Niemand krijgt de schuld van de situatie die is ontstaan, iedereen uit de groep wordt gevraagd verantwoordelijkheid te nemen om de situatie op te lossen.

Elke leerling in school kan een keer in een steungroep komen, dit is onderdeel van de GRIPP-methode. Ouders van de steungroepleden worden hier niet over geïnformeerd.

Hieronder de stappen die gevolgd worden tijdens de steungroepaanpak.

Gesprek met de gepeste leerling:

- Door een lid van de GRIPP-werkgroep.
- De pestsituatie goed begrijpen, de steungroep uitleggen en toestemming vragen aan de leerling.
- Ouders van de leerling informeren over de inzet van de steungroep.

Geeft de leerling geen toestemming dan wordt de steungroepaanpak niet ingezet. In dit geval blijft de mentor en/of de GRIPP-werkgroep in contact met de leerling en ouders over de situatie en wordt onderzocht welke andere interventies er ingezet kunnen worden.

Samenstellen van de steungroep door de mentor en de GRIPP-werkgroep:

- De steungroep bestaat uit: leerlingen die deze leerling vertrouwt.
- De pester en de assistent
- Leerlingen die een positieve positie innemen in de klas

Het gesprek met de steungroep.

- De leerling om wie het gaat is niet bij dit gesprek aanwezig.
- De leerlingen horen om wie het gaat en hoe deze leerling zich in de klas en op school voelt.
- Elke leerling bedenkt wat hij/zij de komende dagen kan doen voor deze leerling zodat deze zich weer prettiger voelt in de klas.

Informeren vakdocenten van de betrokken klas

- Via de mail kunnen vakdocenten ingelicht worden over de lopende steungroep. Dit is ter informatie, het is niet de bedoeling dat docenten interveniëren, zij hoeven dus niet te weten wat de leerlingen uit de steungroep zullen inzetten. Wel kunnen zij observeren.

Na een week is er een evaluatiegesprek met de leerling en een gesprek met de steungroep.

- Is de situatie (licht) veranderd, dan wordt de steungroep nogmaals gevraagd te blijven ondersteunen. Een steungroep is van het begin tot het einde maximaal drie weken actief.

- Blijkt dat de steungroepleden de afspraken niet nakomen of niet effectief te zijn dan wordt de steungroep opgeheven. De school blijft in gesprek met de leerling en ouders en gaat wanneer nodig over naar de volgende stap in het protocol.
- De inzet van de steungroepaanpak wordt geregistreerd door de GRIPP-werkgroep.

De directe aanpak:

deze aanpak heeft als doel om met behulp van een aantal leerlingen uit de klas de situatie te veranderen. De aanpak wordt ingezet als er meerdere pesters en assistenten zijn of als leerlingen uit andere klassen betrokken zijn bij het pesten. Deze leerlingen worden aangesproken op het pestgedrag. Daarnaast worden welwillende leerlingen uit de klas van de gepeste gevraagd de gepeste leerling te ondersteunen. Behalve de ouders van de gepeste leerling worden andere ouders niet geïnformeerd, behalve als de mentor hier een andere afweging maakt.

Gesprek met de gepeste leerling:

- Door een lid van de GRIPP-werkgroep.
- De peestsituatie goed begrijpen, de directe aanpak uitleggen en toestemming vragen aan de leerling.
- Ouders van de leerling informeren over de inzet van de directe aanpak.

Geeft de leerling geen toestemming dan wordt de directe aanpak niet ingezet. In dit geval blijft de mentor en/of de GRIPP-werkgroep in contact met de leerling en ouders over de situatie.

Individuele gesprekken met de pesters en assistenten

- Het pestgedrag wordt benoemd en afgekeurd: het pestgedrag moet stoppen.
- De leerling wordt gevraagd mee te denken welk gedrag deze de komende week laat zien zodat de situatie voor de gepeste leerling verbetert

Groepsgesprek met de pester en assistenten.

- In de groep wordt het pestgedrag afgekeurd en vervolgens worden de voornemens van de leerlingen expliciet benoemd. De leerlingen krijgen de verantwoordelijkheid om de situatie te keren en het pesten te stoppen

Samenstellen van een steungroep van leerlingen in de klas van de gepeste leerling. Het gesprek met de steungroep.

- De leerling om wie het gaat is niet bij dit gesprek aanwezig.
- De leerlingen horen om wie het gaat en hoe deze leerling zich voelt in de klas en op school
- Elke leerling bedenkt iets dat hij/zij de komende dagen kan doen voor deze leerling zodat deze zich weer prettiger voelt in de klas.

Na een week volgen drie evaluatiegesprekken. Een met de gepeste leerling, een met de groep van de pester en assistenten en een met de steungroep.

- Is de situatie (licht) veranderd, dan wordt de steungroep nogmaals gevraagd te blijven ondersteunen. Een steungroep is van het begin tot het einde maximaal drie weken actief. Blijkt dat de steungroepleden de afspraken niet nakomen dan wordt de steungroep opgeheven. Blijkt de steungroep in de uitvoering niet effectief te zijn, dan wordt die opgeheven. De school blijft in gesprek met de gepeste leerling en de ouders en gaat wanneer nodig over naar de volgende stap in het protocol.

Stap 3 leerlingcoördinator

Bij herhaling van ongeoorloofd gedrag of indien de afspraken die we maken niet worden nagekomen, zijn wij genoodzaakt om in het belang van de school verdere maatregelen te nemen. Verwijdering van school behoort tot de mogelijkheden.

Schorsing

Wanneer de leerling doorgaat met het pestgedrag volgt eerst een schorsing van een dag. Daarna krijgt de pestende leerling een langere schorsing.

Schoolverwijdering

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen koppig blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. De school kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de pester en zal kiezen voor de veiligheid van de andere leerlingen. Er rest de school niets anders dan de pester van school te verwijderen.

Bijlage 1.

Stappenplan bij pesten.

Interventie door de mentor

Als de mentor signalen krijgt over peestsituaties in de klas onderneemt de mentor actie.

- De mentor gaat in gesprek met de gepeste leerling om de situatie goed te begrijpen en in beeld te krijgen. Waar nodig kan de mentor ook met andere leerlingen in de klas in gesprek waaronder de pester, de assistenten en versterkers.
- De mentor kan gericht observeren en bij collega's informeren om een volledig beeld te krijgen van de situatie.
- De mentor kan interventies in de klas doen met behulp van het GRIPP-materiaal, er worden activiteiten ingezet die passen bij de situatie in de klas. Het doel is de situatie in de klas bespreekbaar te maken zodat alle leerlingen zich bewust worden van de situatie en het gedrag dat zij zelf vertonen.
- De mentor blijft in gesprek met de gepeste leerling en heeft (samen met de leerling) contact met ouders. Waar nodig heeft de mentor contact met ouders van andere leerlingen.
- De mentor registreert de gesprekken in het leerlingvolgsysteem en informeert de antipestcoördinator.

Als de eerste interventies onvoldoende effect hebben, overlegt de mentor met de GRIPP-werkgroep (waaronder de antipestcoördinator). Samen bekijken ze welke interventies wenselijk zijn. De mentor kan het pestgeval melden door de ingevulde vragenlijst (zie pagina 2) naar antipestcoördinator, dhr. De Gelder (r.degelder@penta) te mailen.

Inventarisatielijst pesten.

- Wat is er gebeurd? ((h)erkenning van het probleem)
- Waar speelt het zich (nog meer) af? Online/offline, binnen/buiten de school?
- Wie zijn erbij betrokken?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Hoe lang speelt het al?
- Wat heb je zelf tot nu toe gedaan om het te doen stoppen?
 - Optionele vervolgvraag: wat is er toen gebeurd?
- Zijn je ouders/verzorgers op de hoogte gebracht?
- Wat wil je dat de school doet?
- Wat is je gewenste oplossing?
- Heb je/is er bewijs?

Bijlage 2.

Verwijzingen naar onze informatievoorzieningen

Algemene regels (gewenst/ongewenst) gedrag op school.
[Penta Scala Rietvelden](#)

Visie en protocollen veiligheid
[Penta Scala Rietvelden](#)

